

รายงานผลการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
เพื่อพัฒนาระบบบริการสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มออทิสติก
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วิทยากร

รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ

จัดโดย

สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ณ ห้องประชุม 8228 อาคารบริหารฯ ชั้น 2

วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2556

ผู้จัดทำรายงาน

รองศาสตราจารย์ทัศนีย์วรรณ

อาจารย์ ดร.ขจิตพรรณ

ศรีประดิษฐ์

กฤตพลวิมาน

1. ผู้ร่วมรายงาน

ชื่อ ทศนีย์วรรณ	นามสกุล ศรีประดิษฐ์	ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
ชื่อ ขจิตพรรณ	นามสกุล กฤตพลวิมาน	ตำแหน่ง อาจารย์ ดร.

เข้าร่วม การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาระบบบริการสนับสนุนช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มออทิสติก

วิทยากร รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนางสาวเนตรนภา อินทอง หัวหน้างานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นผู้ดำเนินรายการ

สถานที่ ณ ห้องประชุม 8228 อาคารบริรักษ์ ชั้น 2 สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตั้งแต่ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2556 **ถึงวันที่** 20 สิงหาคม พ.ศ. 2556

รวมระยะเวลา ครึ่งวัน (เช้า)

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการเรียนการสอนแก่บุคคลออทิสติก
2. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนแก่บุคคลออทิสติก
3. เพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบของระบบสนับสนุนนักศึกษาออทิสติก ในกรณีของระบบการศึกษาทางไกล

3. สรุปเนื้อหาจากการสัมมนา

นางสาวเนตรนภา อินทอง หัวหน้างานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้ดำเนินรายการ

ผู้ดำเนินรายการได้เชิญนายวรชาติ อำไพ หัวหน้าฝ่ายแนะแนวการศึกษา สำนักบริการการศึกษา มสธ. กล่าวเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบบริการสนับสนุนช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มออทิสติก

ผู้ดำเนินรายการได้เล่าว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับบุคคลออทิสติกเข้าเป็นนักศึกษา ของ มสธ. มาเป็นเวลา 10 ปีกว่าแล้ว ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้มีทั้งที่เรียนเก่ง สอบได้เกรด H หลายตัวหรือมี นักศึกษาบางคนสอบไม่ผ่านเลยสักชุดวิชาเดียวเลยก็มี ดังนั้น จะมีวิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างไรจึงจะ เหมาะสมกับบุคคลในกลุ่มนี้ ซึ่งอาจต้องพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมเป็นการเฉพาะสำหรับบุคคล กลุ่มนี้ โดยให้มีการแสดงเป็นรูปภาพ เขียนข้อความสั้นๆ หรือแสดงเป็นขั้นตอนเล็กๆ

รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยากรบวรราช

วิทยากรได้เล่าให้ฟังถึงการดูแลเด็กในกลุ่มออทิสติกว่า ในปัจจุบันมีเด็ก 1 ใน 10 คน ที่อยู่ในกลุ่มออทิสติก ซึ่งเพิ่มมากขึ้นจากอดีตที่มีจำนวนเพียง 5 ใน 10,000 คน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับเด็กออทิสติกเข้าเรียนครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 โดยรับจากโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ (เป็นโรงพยาบาลในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นโรงพยาบาลเฉพาะทางจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ซึ่งแต่ละวันมีผู้เข้ารับการบำบัดมากถึง 500 คนต่อวัน) เพื่อเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อโรงเรียนมีความพร้อมมากขึ้นจึงได้รับเด็กออทิสติกเข้าเรียนเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาล 3 เพื่อเตรียมการปรับสภาพการเข้าสู่สังคมก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ศูนย์วิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ (Education Research Center for Children with Special Needs) ตั้งอยู่ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหน่วยงานหนึ่งของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้การช่วยเหลือ ดูแลนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ โดยทำงานร่วมกับศูนย์บริการจิตวิทยาและแนะแนวหลักสูตรวิชาต่างๆ ตลอดจนอาจารย์ประจำชั้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้นักเรียนเหล่านั้น ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติและมีความสุข ดังเช่นบุคคลทั่วไป แต่การทำงานของอาจารย์เพียงฝ่ายเดียว ย่อมจะไม่ประสบผลสำเร็จ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนทั้งโรงเรียน จึงจัดทำโครงการ “เราคือเพื่อนกัน เพื่อนต้องช่วยเพื่อน” โดยห้องเรียนแต่ละห้อง นักเรียนจะพบเพื่อนที่มีความหลากหลาย แต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะตัว ในด้านร่างกาย เพื่อนบางคน มีร่างกายเติบโตสมวัย แข็งแรง แต่ตรงกันข้าม บางคนกลับมีการเจริญเติบโต ไม่สมวัย ตัวเล็ก ไม่แข็งแรง มีโรคประจำตัว ในด้านความคิด เพื่อนๆ บางคน มีความคิดเป็นผู้ใหญ่เกินตัว บางคนมีความคิดแบบเด็กๆ แต่บางคน จะคิดแบบเด็กกว่าอายุจริง บางคนเรียนเก่ง ทางด้านวิชาการ บางคนเก่งเลข บางคนเก่งวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ หรือสังคมศึกษา บางคนอาจไม่เด่นทางวิชาการ แต่กลับไปเด่นในการทำงานศิลปะ เป็นนักกีฬา หรือนักดนตรี ในด้านอารมณ์ เพื่อนๆ บางคน มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี สามารถแสดงอารมณ์ออกมา ได้อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์ แต่บางคนมีปัญหา ในการควบคุมอารมณ์ หรือแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม เช่น ก้าวร้าวต่อบุคคลอื่น ทั้งทางร่างกายและวาจา บางครั้งมีการเก็บกดอารมณ์ เศร้า หรือร้องไห้ อย่างไม่สมเหตุสมผล ในด้านสังคม นักเรียนบางคน มีทักษะทางสังคมดี รู้จักวิธีการสร้าง และรักษาความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน จึงทำให้มีเพื่อนมาก เป็นที่รักของเพื่อนๆ นักเรียนบางคน อยากมีเพื่อน แต่ไม่รู้วิธีการสร้างความสัมพันธ์ กับเพื่อนๆ บางคนชอบอยู่เงียบๆ มีเพื่อนสนิท เพียงสองสามคน

นอกจากนักเรียนปกติที่มีความแตกต่างกันดังกล่าวมาแล้ว ในห้องเรียนแต่ละห้อง นักเรียนยังมีเพื่อนที่แตกต่างกัน จากคนอื่นๆ อย่างชัดเจนอีก เช่น นักเรียนออทิสติก ซึ่งมีลักษณะที่สังเกตได้ชัดเจน คือ จะมีปัญหาในการเข้าสังคม การทำงานกลุ่ม และการเล่นกับกลุ่มเพื่อน นักเรียนออทิสติกอยากมีเพื่อน อยากทำอะไรๆ เหมือนเพื่อน แต่ไม่รู้วิธีการว่าจะทำอย่างไร นักเรียนออทิสติกมีปัญหาในการพูดคุยสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจ เขามักไม่สบตา คนที่เขาพูดด้วย บ่อยครั้งที่เขาไม่เข้าใจ เรื่องที่เพื่อนๆ พูดคุยกัน หรือพูดคุยกับเขา นักเรียนออทิสติก

หลายคน มักจะพูดหรือถาม เรื่องเดียวกัน ซ้ำแล้วซ้ำอีก บางคนยังมีปัญหา การอ่าน และการเขียน บางคนแม้จะอ่านได้รวดเร็ว แต่มีปัญหาการทำความเข้าใจ เรื่องที่อ่าน สามารถเขียนได้ถูกต้อง แต่มีปัญหา การเรียงลำดับเรื่องราวที่จะเขียน จึงทำให้ เขียนได้ช้ากว่าเพื่อนๆ แต่นักเรียนออทิสติกมีความสามารถเด่นมาก ในด้านความจำ และความรับผิดชอบ ต่องาน ที่ได้รับมอบหมาย

นักเรียนออทิสติกบางคน แสดงพฤติกรรมแปลกๆ ทำทางแปลกๆ หัวเราะโดยไม่สมเหตุสมผล พูดคนเดียว ไม่สนใจเล่นกับคนอื่น ๆ ไม่ยืดหยุ่น ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ขาดจินตนาการ ไม่เข้าใจเรื่องสมมติ แต่ถ้าเพื่อนๆ ได้มีโอกาสใกล้ชิด ได้สังเกต จะพบว่า มีนักเรียนออทิสติก ที่มีความสามารถพิเศษหลายทาง เช่น ทางศิลปะ ดนตรี คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ในด้านการเรียน นักเรียนออทิสติกมีความสามารถ ในการเรียนแตกต่างกันมาก นักเรียนออทิสติกในโรงเรียนของเรา มีความสามารถทางสติปัญญา ตั้งแต่ระดับเหนือเกณฑ์เฉลี่ย ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ดังนั้นเพื่อนๆ จะพบว่านักเรียนออทิสติกบางคน เรียนรู้ได้ดีมาก ในหลายวิชา แต่บางคน ก็ติดตามบทเรียนไม่ทันเพื่อน จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ จากอาจารย์ และเพื่อนๆ

ศูนย์วิจัยฯ นี้ ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้กิจกรรมการเล่นร่วมกันกับนักเรียนปกติ (Developing Autistic Children's Social Skills through Play with Normal Children) (ศึกษารายละเอียดได้ที่ http://158.108.70.5/special/t_re3.html) เพื่อศึกษาพัฒนาการทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก และส่งเสริมนักเรียนปกติให้มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนออทิสติกโดยใช้กิจกรรมการเล่น โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเล่นตามความสนใจของนักเรียนตามระดับชั้น ดังนี้

นักเรียน ป.1 มีกิจกรรมการวาดภาพระบายสี การต่อตัวต่อ การต่อไม้หนีบผ้า และการร้อยลูกปัด
นักเรียน ป. 2 มีกิจกรรมวาดภาพระบายสี การต่อตัวต่อ การต่อไม้หนีบผ้า และการปั้นดินเหนียวขาว ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยการสังเกตและบันทึกการแสดงออก กิริยาท่าทาง คำพูด ปฏิสัมพันธ์ที่นักเรียนมีต่อกัน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์พฤติกรรมด้านสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนออทิสติกมีพัฒนาการทักษะทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกทุกคน ในระดับที่ไม่เท่ากัน การเปลี่ยนแปลงชัดเจน ได้แก่ นักเรียนแสดงความประสงค์ที่จะมีเพื่อนร่วมกิจกรรม พูดคุยและร่วมแสดงความคิดเห็น เชิญชวนให้เพื่อนร่วมปฏิบัติงาน อดผลงานของตน และสามารถแก้ปัญหาที่มีความเห็นขัดแย้งกันได้ ส่วนนักเรียนที่มีพัฒนาการช้า แสดงความสนใจเพื่อนมากขึ้น รับรู้และยอมรับว่ามีบุคคลอื่นมาร่วมเล่นด้วย แต่ยังคงพอใจที่จะทำงานหรืออยู่ตามลำพัง สำหรับนักเรียนปกติมีพฤติกรรมแสดงบทบาทเป็นเพื่อนที่ดี ช่วยกระตุ้นพัฒนาการทักษะทางสังคมให้แก่เรียนออทิสติก หลักสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะทางสังคมแก่นักเรียนออทิสติกนั้น ควรเป็นรูปแบบการเล่นที่ทำให้เกิดความสุข ง่ายต่อการสร้างสัมพันธภาพ และเป็นกิจกรรมที่นักเรียนออทิสติกคุ้นเคย

นักเรียนออทิสติกส่วนใหญ่เรียนวิชาทางด้านสังคมมนุษย์และศิลปะได้เป็นอย่างดี แต่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้ไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากเรียนแล้วเกิดความเครียดมาก เช่น เรียนชีววิทยาได้ เพราะเด็กกลุ่มนี้มีความจำค่อนข้างดี แต่เรียนวิชาคำนวณไม่ได้ วางแผนไม่เป็น เรียงลำดับไม่ได้

นักเรียนออทิสติกจากศูนย์วิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักเรียนสามารถเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้โดย

ก. โดยวิธีพิเศษ คือ สมัครเข้าโครงการดำเนินการจัดการศึกษา การวิจัย และการติดตามผลนิสิต ออทิสติก และนิสิตที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีบัณฑิตจบการศึกษา จากคณะต่างๆ ตามสาขาดังต่อไปนี้

ปีการศึกษา 2549

ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 คน (ญ) เกรดเฉลี่ยสะสม 3.19
ขณะนี้ เป็นอาจารย์โครงการการศึกษาพิเศษ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ประวัติการเรียน
เมื่อครั้งเป็นนักเรียนได้รับเกียรติบัตรประเภท 2 จำนวน 1 ครั้ง)

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ประวัติศาสตร์) คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 1 คน (ช) เกรดเฉลี่ยสะสม 2.63
(ขณะนี้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาโบราณคดี คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร)

ปีการศึกษา 2550

ศิลปศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 2 คน (ช) เกรดเฉลี่ยสะสม 2.59
และ 2.25

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 1 คน (ช) เกรดเฉลี่ยสะสม 2.36

ปีการศึกษา 2551

ศิลปศาสตรบัณฑิต (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 1 คน (ช) เกรดเฉลี่ยสะสม 2.33

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา) คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 1 คน (ช) เกรดเฉลี่ยสะสม 2.99

ข. ตามวิธีการปกติ ยังไม่มีผู้จบการศึกษา

- มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2550

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ประยุกต์ศิลปศึกษา) คณะมัณฑนศิลป์ จำนวน 1 คน (ญ) เกรตเฉลี่ยสะสม 3.77
(เกียรตินิยมอันดับ 1)

(ประวัติการเรียน

- เมื่อครั้งเป็นนักเรียนได้รับเกียรติบัตรประเภท 1 จำนวน 3 ครั้ง
- ประเภท 2 จำนวน 6 ครั้ง ประเภท 4 จำนวน 1 ครั้ง
- เมื่อเป็นนิสิตปี 4 ได้รับพระราชทานทุนภูมิพล เนื่องจากมีผลการเรียนสูงสุดในคณะ)

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 1 คน (ช)
เกรตเฉลี่ยสะสม 2.89 (ประวัติการเรียน เมื่อครั้งเป็นนักเรียนได้รับเกียรติบัตรประเภท 4 จำนวน 2 ครั้ง)

- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ปีการศึกษา 2551

ศิลปศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
จำนวน 2 คน (ช) เกรตเฉลี่ยสะสม 2.17 และ 2.71

- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปีการศึกษา 2551

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดนตรีสากล) คณะศิลปกรรม จำนวน 1 คน (ญ)

สำหรับแนวทางการสนับสนุนการเรียนการสอนแก่นักเรียนออกทิสติกนั้น เนื่องจากนักเรียนออกทิสติกส่วนใหญ่มีความอัจฉริยะเฉพาะด้านแฝงอยู่ เช่น ด้านดนตรี แต่นักเรียนกลุ่มนี้ไม่ถนัดวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์หรือคณิตศาสตร์ทำให้ขาดการให้ความสนใจ หรือสมาธิต่อการเรียน ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาาระบบที่สามารถสนับสนุนให้นักเรียนมีความสนใจต่อยอดมากขึ้น มีการสร้างให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการสร้างแบบทดสอบที่สามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาได้ นั่นคือควรมีการสร้างแบบทดสอบที่สามารถสนับสนุนกรณีนักเรียนไม่มีสมาธิในการสอบหรือนั่งสอบได้อย่างต่อเนื่อง มีกลไกสนับสนุนการเรียนการสอนและการออกข้อสอบ ซึ่งอาจมีจำนวนข้อเพียงเล็กน้อยแต่ข้อสอบยังคงสามารถวัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพดี